

پورسنا
پ

جهانی ترین دانشمند ایران

ایشان جلالی

www.ketab.ir

سرشناسه	: جلالی، بیژن، ۱۳۲۵
عنوان و نام پدیدآور	: پورسینا، جهانی‌ترین دانشمند ایران/ نویسنده: بیژن جلالی
مشخصات نشر	: تهران، آرون، ۱۴۰۲
مشخصات ظاهری	: ۱۰۶ ص.
شابک	: ۸ - ۱۶۲ - ۳۱۷ - ۶۲۲ - ۹۷۸
وضعیت فهرست‌نویسی	: فیپا.
موضوع	: ابن‌سینا، حسین بن عبدالله، ۳۷۰ - ۴۲۸ ق - سرگذشت‌نامه
موضوع	: Avicenna - Biography
موضوع	: فیلسوفان اسلامی - دانشمندان اسلامی
موضوع	: Muslim Philosophers - Muslim Scientists
رده‌بندی کنگره	: BBR ۵۶۷
رده‌بندی دیویی	: ۱۸۲
شماره کتابخانه ملی	: ۱۹۳۸۴۳۱۹

پورسینا، جهانی‌ترین دانشمند ایران

نویسنده: بیژن جلالی

ناشر: انتشارات آرون

چاپ اول: ۱۴۰۲

تیراژ: ۵۰۰ نسخه

۹۵/۰۰۰ تومان

نشانی: میدان انقلاب، خیابان ۱۲ فروردین، خیابان وحید نظری

نرسیده به خیابان منیری جاوید، پلاک ۱۰۵، واحد ۳ تلفن: ۵۱ - ۶۶۹۶۲۸۵۰

ایمیل: Arvannashr@yahoo.com وبسایت: www.Arvannashr.ir

۸ - ۱۶۲ - ۳۱۷ - ۶۲۲ - ۹۷۸

فهرست مطالب

۱-	پیش‌نویس‌نار و خلاصه زندگینامه	۵
۲-	چشم‌اندازی از تفکرات و تحقیقات ابن‌سینا	۱۴
۳-	پورسینا و موسیقی و سایر تالیفات	۱۶
۴-	مفاهیم موسیقی از نظر پورسینا	۱۹
۵-	معرفی کتاب «شفا» شیخ‌الرئیس ابوعلی‌سینا، برهان شفا	۲۲
۶-	پورسینا و خرافات	۲۵
۷-	مزاج‌شناسی مسئله اولیة قانون ابن‌سینا است	۲۷
۸-	ورزش و بهداشت مسائل مهم در کتاب قانون	۲۹
۹-	تغییر فصل و تاثیر آن بر بدن انسان از دیدگاه ابن‌سینا	۳۰
۱۰-	سازماندهی و دسته‌بندی طب هنر پورسینا است	۳۲
۱۱-	(قانون) کتاب درسی دانشگاه‌های اروپا بوده است	۳۳
۱۲-	علت و زمان درگذشت پورسینا	۳۶
۱۳-	آرامگاه پورسینا در همدان	۳۶
۱۴-	معماری آرامگاه پورسینا در همدان	۳۸
۱۵-	شعر از نگاه ابوعلی‌سینا و نقش آن در فرهنگ‌سازی	۴۳
۱۶-	پورسینا به روایت علی‌اکبر دهخدا	۴۴
۱۷-	تکرار برخی دیگر از کودکی پورسینا	۱۰۰
۱۸-	سخن پایانی	۱۰۴

۱- پیش‌نوشتار و خلاصه زندگینامه

امروز، اول شهریورماه سال یک هزار و چهارصد و دو خورشیدی برابر با بیست و سوم ماه اوت سال ۲۰۲۳ میلادی، مطابق ششم ماه صفر ۱۳۴۵ هجری قمری. در یادداشت‌ها و مناسبت‌های روزانه تقویمی دیدم که در سال ۱۳۵۸ خورشیدی یعنی در اولین سال پس از انقلاب اسلامی ایران؛ ۱۹۸۰ میلادی، مؤسسه یونسکو^(۱) این روز را که مقارن با زادروز پزشک و دانشمند گرانقدر ایرانی (ابوعلی‌سینا) می‌باشد، روز پزشک نام‌گذاری کرده و این یادآوری انگیزه‌ای شد که به شخصیت و زندگینامه پورسینا که سال‌ها در اندیشه‌اش بودم، بپردازم و در حد بضاعت و امکانات محدود و موجود نام او را همچنان مانا و ارزشمند نگاه دارم.

خلاصه زندگینامه: نام کامل او: ابو علی حسین بن عبدالله بن حسین ابن علی ابن سینا. در روز یکم شهریور سال ۳۵۹ خورشیدی، یا بیست و دوم ماه اوت سال ۹۸۰ میلادی و ماه صفر

(۱)- مؤسسه یونسکو INSTITUTE For Educational Planning

این بنیاد یا مؤسسه در سال ۱۳۴۳ خورشیدی یا ۱۹۶۴ میلادی در پاریس بنیان نهاده شد و یک دفتر منطقه‌ای در بوینس آیرس پایتخت کشور آرژانتین نیز دارد. این مؤسسه با برپایی همایش‌ها و پرورش متخصصان برنامه ریزی آموزش و پرورش و انتشار کتاب‌ها و نشریات فراوان کمک زیادی به فرهنگ و آموزش و پرورش در کشورهای جهان کرده است و از زیرمجموعه‌های سازمان ملل متحد می‌باشد.

سال ۳۱۰ هجری قمری در روستایی بنام خرمیشتن که از روستاهای اطراف بخارا^(۱) بوده، چشم به جهان گشود.

او در کتابی بنام (زندگانی من) می‌نویسد: پدرم عبدالله از مردم بلخ بود. در روزگار نوح سامانی^(۲)، پسر منصور سامانی به بخارا درآمد. پدرم کار دیوانی پیشه کرد و در روستای خرمیشتن^(۳) به کار گمارده شد. به نزدیکی آن روستا، روستای افشنه^(۴) بود، در آنجا پدر من مادرم را به همسری برگزید و وی را به عقد خویش درآورد. نام مادرم ستاره بود. من در ماه صفر سال ۳۷۰ از مادر زاده شدم، نام مرا حسین گذاشتند. چندی بعد پدرم به بخارا نقل مکان کرد. در آنجا بود که مرا به آموزگاران سپرد تا در قرآن و ادب تبخّر پیدا کردم. آن چنان که آموزگارانم از دانسته های من شگفتی می‌نمودند.

(۱) - بخارا (Bukhara): این شهر رسماً در سال ۵۰۰ پیش از میلاد مسیح در منطقه‌ای که اکنون بخارا نامیده می‌شود، تأسیس شد. شهر بخارا پایتخت سامانیان بوده و بسیاری از دانشمندان و مشاهیر ایرانی در بخارا زندگی می‌کرده‌اند. این شهر و یک ولایت در قلمرو ازبکستان امروزی قرار دارد و آن را شهری ایرانی در ازبکستان می‌دانند.

(۲) - نوح سامانی: نوح بن نصر یا نوح یکم سامانی معروف به امیرحمید و دارای کنیه ابومحمد از پادشاهان سامانی بود.

(۳) - خرمیشتن: نام قریه‌ای از قراء بخارا. افشنه، روستایی در ناحیه رامتن بخارا.

(۴) - نوح سامانی: نوح بن نصر